

ไม่โลก ไม่โกง... ก็รวยได้

ไม่กี่เดือนก่อนเพิ่งพูดถึงวิกฤติซับไพร์มว่าทำให้ผู้ออมเงินหรือผู้ลงทุนเสียหายมหาศาล เพราะคุณภาพตราสารที่ลงทุนไม่มีพื้นฐานมั่นคงรองรับมูลค่าตราสาร ทำให้มูลค่าตราสารลดลงนับแสนๆ ล้านดอลลาร์ ยิ่งประเมินไม่ได้ก็กังวลเลยสุดท้ายจะเสียหายเท่าไร จากวิกฤติซับไพร์มก็กลายเป็นวิกฤติเศรษฐกิจเสียแล้ว และมีที่กล่าวจะลูกกลมกลายเป็นวิกฤติเศรษฐกิจโลกกลายเป็น “วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์” ที่มีอนุภาพทำลายล้างระบบเศรษฐกิจโลกให้ปั่นป่วนได้มากกว่า “วิกฤติต้มยำกุ้ง” อย่างเปรียบเทียบไม่ได้

ประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจติดอันดับต้นๆ ของโลกจึงต้องรีบปฏิรูปหรือรวมพลังออกมาตรึงการป้องกันไม่ให้วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์กลายเป็นโรคร้ายแรงต่อไปอีก ก็ได้แต่ช่วยถ่วงน้ำหนักให้ความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจของคนทั่วโลกกลับสู่ระดับปกติในเร็ววัน มิฉะนั้น คงได้เห็นสถิติใหม่ของการปลิดชีวิตตนเองของคนประเภทจนฉับพลันอย่างแน่นอน

สิ่งที่น่าอินคืออย่างยิ่งที่เป็นผลพวงของวิกฤติก็คือ การยอมรับว่าสาเหตุหลักของปัญหาคือ “ความโลภ” นาย Alex Brummer ได้ศึกษาเจาะลึกและเขียนบทความทางวิชาการเรื่องหนึ่งชื่อ “The Crunch : The Scandal of Northern Rock and The Escalating Credit Crisis” ยืนยันว่า แก่นของปัญหาวิกฤติซับไพร์มมาจากความโลภ ความตื่นตระหนกและการบริหารจัดการที่ไร้ประสิทธิภาพล้วนๆ ความโลภในทรัพย์สินเงินทอง ลาม ยศ สรรเสริญ ทำให้ทุกคนสร้างความกดดันให้กับตนเอง

เช่น รัฐบาลต้องการปั๊มเศรษฐกิจให้โตเรื่อยๆ สารพัดส่งเสริมและโน้มน้าวให้คนใช้จ่ายให้มาก เจ้าของกิจการต้องการรวยต้องสร้างยอดขายสร้างกำไรให้สูง จะได้มีเงินปันผลและกำไรจากราคาหุ้นเข้ากระเป๋าเรื่อยๆ บรรดาบริกรคนกลาง เช่น ที่ปรึกษาการเงิน บริษัทหลักทรัพย์ และสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ซึ่งลักษณะอาชีพคือ ผู้จับแพะชนแกะ (Deal Maker) นายหน้า เป็นต้น พยายามหารายได้สร้างกำไรโดยช่วยกันผลักดันสร้างสารพัดสินค้า (แพะ) ให้ผู้มีเงินออมหรือนักลงทุน (แกะ) ได้ลงทุนโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพสินค้าและจรรยาบรรณวิชาชีพ

แม้แต่ตลาดหลักทรัพย์หลายแห่งในโลกที่สร้างขึ้นมาก็โดยมีวัตถุประสงค์หลักให้เป็นตลาดรองของตราสาร เพื่อส่งเสริมให้มีแหล่งเงินทุนระยะยาวแก่ธุรกิจ ก็ถูกโปรโมตให้เป็นตลาดของการเก็งกำไรเป็นหลัก ต้องการสร้างรายได้โดยส่งเสริมให้มีปริมาณซื้อขายมากๆ จนกลายเป็นหน่วยธุรกิจแสวงหากำไร แปลงกายเป็นหุ้นจดทะเบียนไปด้วย

ประชาชนและนักลงทุนก็มีความโลภจากการแสวงหาความร่ำรวย ไขว่คว้าหาความสุขเกินความพอเพียง ความต้องการความ

หรูหรา ฟุ้งเฟ้อ เชิดหน้าชูตา ทำให้ต้องดิ้นรนหารายได้ หากำไรหรือผลตอบแทนจนลืมนึกถึงความเสี่ยง ความพอเพียง เลยตกเป็นเหยื่อเซียร์ลิตเตอร์ข้างต้นทั้งหลาย ดังที่นายจอห์น เอ็ม อันต์สแมน เขียนไว้ในหนังสือ “Winners Never Cheat” ซึ่งมีคุณภักทรพงศ์ พงศ์สวัสดิ์ เป็นผู้แปลเป็นภาษาไทย และคุณดนัย จันทรเจ้าฉาย เป็นผู้เรียบเรียงโดยใช้ชื่อว่า “รวยได้... ไม่ต้องโกง” ว่า

“ช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ความโลภของนักลงทุนกลายเป็นความหมกมุ่น อำนาจ และอิทธิพล บริษัทมหาชนถูกกดดันให้ต้องสร้างผลกำไรแต่ละไตรมาสให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ด้วยเกรงว่าผู้ถือหุ้นจะกบฏ รายงานฐานะการเงินที่ไม่โปร่งใสเป็นสิ่งล่อใจยามที่ตลาดมุ่งจะลงโทษพวกที่มีผลประกอบการไม่ดี และคนที่เปิดเผยตัวเลขบัญชีจริงๆ พวกที่วอลสตรีทให้สัญญาออกมาอย่างสม่ำเสมอว่า พวกเขาอมรับคำโกหกที่ว่าบริษัทมีกำไรเยอะได้” (รวยได้... ไม่ต้องโกง หน้า 41)

การแสวงหาทำให้ทุกคนสอดส่องหาช่องทางเพื่อสร้างโอกาสความโลภ ทำให้ผู้แสวงหาโอกาสโดยเฉพาะผู้มีอิทธิพล ผู้มีอำนาจเงิน และอำนาจจากตำแหน่งหน้าที่การงานสร้างโอกาสให้ตนเองจนบางครั้งลืมนึกเรื่องศีลธรรมหรือจริยธรรม เลยตามมาด้วยความไร้ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการดังที่นาย Alex ได้สรุปไว้ข้างต้น

กรณีของ Societe Generale (SocGen) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินยักษ์ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดของฝรั่งเศสที่เพิ่งเกิดในปีนี้เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดตัวอย่างหนึ่ง เจ้าหน้าที่คนเดียวสร้างผลขาดทุนให้สถาบันถึง 7.16 พันล้านเหรียญสหรัฐ สาเหตุเพราะการควบคุมภายในไม่ดี ส่วนหนึ่งมาจากความโลภที่มองแต่ตัวเลขกำไรจนลืมนึกถึงผลกระทบจากความเสียหายหรือไม่กล้าไปหยุดยั้งกระบวนการหารายได้ที่มีลูกระเบิดซ่อนอยู่ในตัวเลขกำไรที่แสนจะเย้ายวน

นายจอห์น เอ็ม อันต์สแมน บรรยายสะท้อนให้เห็นถึงความหายนะและความเลวร้ายของความไร้จริยธรรมไว้ว่า (รวยได้... ไม่ต้องโกง หน้า 41)

“จากการสำรวจของซอกบี อินเตอร์เนชั่นแนล เปิดเผยว่าประเด็นด้านจริยธรรมประการหนึ่งที่อยู่ใจผู้คนไม่ใช่เรื่องการทำแท้งหรือการแต่งงานของคนเพศเดียวกัน แต่เป็นเรื่องของความโลภและบ้าวิถุนิยมต่างหาก ที่คนถือว่าเป็นปัญหาทางศีลธรรมซึ่งรุนแรงที่สุดในสังคมยุคนี้ รองลงมาคือความยากจนและความยุติธรรมทางธุรกิจ

จากการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับธุรกิจต่างๆ ผมมักจะถามตัวเองเสมอว่าทำไมการโกหก คดโกง และปลิ้นปล้อน เวลาทำข้อตกลงมันถึงฝังรากลึกในสังคม? เป็นไปได้ไหมว่าความร่ำรวยทางวัตถุถูกมองว่ามีความดีมากกว่าการที่คนคนนั้นประสบความสำเร็จขึ้นมาได้อย่างไร?”

ขออนุญาตยกตัวอย่างกรณีต่างๆ มากมายที่กระทำไปโดยใช้ความโลภและความไร้จริยธรรมเป็นผู้นำทางจนเกิดความหายนะแก่ตนเอง แก่องค์กรและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

1. CalPERS ซึ่งเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญยักษ์ใหญ่ของสหรัฐฯ อยู่ระหว่างกระบวนการยุติคดีความที่ฟ้องร้องนาย William McGuire คดีที่ CEO ของบริษัท United Health Group ในกรณีนี้ที่

บริษัทให้มีการใช้สิทธิ์ใน Option ที่ไม่เหมาะสมและทำให้ผู้ถือหุ้นเสียหายประโยชน์ โดยเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา CalPERS เพิ่งจะได้รับเงินชดเชยเพื่อยุติคดีความเป็นจำนวนรวมกันถึง 895 ล้านเหรียญสหรัฐ จากคดีฟ้องบริษัท กรรมการและผู้บริหารคนอื่นๆ

สุดท้ายนาย William ยินยอมจ่ายชดเชยให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทจำนวน 30 ล้านเหรียญสหรัฐ และยกเลิกการใช้ Option เพื่อยุติคดีความ ถือว่าเป็นการจ่ายชดเชยสูงสุดของกรณีบุคคลธรรมดาที่ถูกฟ้องร้องโดยกฎหมาย Class Action

2. เมื่อวันที่ 3 กันยายนที่ผ่านมาเอง ก.ล.ต. สหรัฐฯ กล่าวโทษอดีต CEO ของบริษัทหนึ่งกรณีให้สินบนแก่คนของรัฐบาลในไนจีเรียกว่า 10 ปี เพื่อให้ได้งานที่มีมูลค่ากว่า 6 พันล้านเหรียญสหรัฐ ขณะนี้อยู่ระหว่างการตกลงยุติคดีความผิดด้านกฎหมายหลักทรัพย์ แต่คดีอาญายังต้องถูกพิจารณาลงโทษต่อไป ซึ่งเป็นโทษจำคุกสูงสุด 7 ปี และต้องจ่ายเงินชดเชยอีก 10.8 ล้านเหรียญสหรัฐ

3. ก.ล.ต. สหรัฐฯ กล่าวโทษนาย Lou L. Pai อดีตประธานกรรมการและ CEO ของบริษัท Enron Energy Services ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ Enron เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคมที่ผ่านมา ในข้อหาใช้ข้อมูลภายในซื้อขายหุ้น Enron ในช่วงพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2547 นาย Lou ถูกลงโทษห้ามเป็นกรรมการหรือพนักงานของบริษัทจดทะเบียนเป็นเวลา 5 ปี และต้องจ่ายเงินค่าปรับ และดอกเบี้ยรวม 32 ล้านเหรียญสหรัฐ

4. Financial Service Authority ของอังกฤษเปรียบเทียบปรับบริษัทธุรกิจหลักทรัพย์แห่งหนึ่ง ถึง 5.6 ล้านปอนด์หรือกว่า 330 ล้านบาท โทษฐานประกาศงบการเงินปี 2007 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2008 แล้วออกมาแจ้งวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2008 ว่ามีข้อผิดพลาดการคำนวณราคาหลักทรัพย์ ทำให้ต้องปรับรายได้ลดลงถึง 2.65 พันล้านเหรียญสหรัฐ

ยังมีกรณีตัวอย่างอีกมากมายที่แสดงถึงความอยากร่ำรวยโดยยอมให้ความเป็นเครื่องนำทาง ไม่สนใจกฎหมาย กฎข้อบังคับที่ทางการออกมาให้ปฏิบัติ ไม่ให้ความสำคัญเรื่องจริยธรรมและหลักการของบรรษัทภิบาลที่ดี ผลสุดท้ายกลับประสบความล้มเหลวเสียชื่อเสียง สร้างความเดือดร้อนให้ส่วนรวม บางคนถึงขนาดเสียชีวิตในคุกอย่างน่าอนาถ

นายจอห์น เอ็ม. ฮันต์สแมน ผู้ नियมการสร้างความสำเร็จได้โดยไม่ต้องโกง แต่ด้วยความซื่อสัตย์มีความเชื่อว่า “มนุษย์ชาติให้รางวัลแก่ความซื่อสัตย์เหนือกว่าการหลอกลวง” และควรยึดถือ

“ความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมที่ยิ่งใหญ่” นายจอห์นระบายนัยความรู้สึกด้วยความเจ็บปวดว่า “ไม่ต้องบอกว่าคุณอายุและน่าเยาะเย้ยแค่ไหนที่ขนาดชนชาติซึ่งมีการศึกษา มีระบบอุตสาหกรรมที่ดีเยี่ยมกลับมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมสากลคือ ‘ความซื่อสัตย์’ เขายอมรับว่าโลกปัจจุบันเต็มไปด้วยการแข่งขันที่ดุเดือด เข้มข้น แต่เขา नियมการแข่งขันที่ต้องเล่นกันอย่างยุติธรรม การชนะการแข่งขันเฉยๆ ก็มีใช้เป้าหมายสุดท้าย เป้าหมายสุดท้าย คือ การได้รับชัยชนะอย่างมีเกียรติ งดงาม และมีศักดิ์ศรี”

นอกจากความซื่อสัตย์ที่สร้างความร่ำรวยให้ได้ บรรษัทภิบาลที่ดีช่วยสร้างความมั่งคั่ง (Wealth Creation) แบบยั่งยืน ซึ่งนับวันเป็นที่ยอมรับทั้งมากขึ้นและวงกว้างขึ้นบริษัทที่มีบรรษัทภิบาลดีต้องมีความโปร่งใส และบริษัทที่มีความโปร่งใส ผู้นำซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการและผู้บริหารต้องไม่ไปปดมดเท็จ ต่อมจิดจ้านักต้องไม่บกพร่อง ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมของการสร้างมูลค่าให้กับองค์กร ต้องยึดมั่นในคำสัญญา มีความเมตตาาระดับรองๆ พระผู้เป็นเจ้าของ

บรรพบุรุษทั้งไทยและจีนโบราณสั่งสอนให้คนร่ำรวยได้ด้วยความซื่อสัตย์ในการทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน รู้จักใช้จ่าย และรู้จักเก็บหอมรอมริบ นายโทมัส คาร์ไลน์ ผู้มีลูกหลายคนซึ่งทั้งไม่เอาถ่านและซี้เกียจทุกคน รู้ลึกแค่หัวใจ ถึงขนาดลงทุนค้นคว้าหาความ

“ไม่ต้องบอกว่าคุณอายุและน่าเยาะเย้ยแค่ไหน ที่ขนาดชนชาติซึ่งมีการศึกษา มีระบบอุตสาหกรรมที่ดีเยี่ยม กลับมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมสากลคือ ‘ความซื่อสัตย์’ เขายอมรับว่าโลกปัจจุบันเต็มไปด้วยการแข่งขันที่ดุเดือด เข้มข้น แต่เขา नियมการแข่งขันที่ต้องเล่นกันอย่างยุติธรรม การชนะการแข่งขันเฉยๆ ก็มีใช้เป้าหมายสุดท้าย เป้าหมายสุดท้ายคือการได้รับชัยชนะอย่างมีเกียรติ งดงาม และมีศักดิ์ศรี”

จอห์น เอ็ม ฮันต์สแมน

จริงๆว่า ผู้ยิ่งใหญ่และอัจฉริยะของโลกประสบความสำเร็จจากอะไร เขาค้นพบว่าปัจจัยเดียวที่สำคัญที่สุด คือ ความอดทนไร้ขีดจำกัด ไม่ใช่เพราะพรสวรรค์ ไม่ใช่ได้มาเพราะไปเบียดเบียนคนอื่น

จะเห็นว่ามึวิธีการมากมายที่จะสร้างความร่ำรวยได้โดยไม่ต้องโกงกิน สอดส่องมองโลกให้กว้างขึ้น จะเห็นคนร่ำรวยมากมายที่ร่ำรวยจากหยาดเหงื่อ จากความรู้จักความพอเพียงโดยไม่คิดโกงใคร และมีจำนวนไม่น้อยที่เปี่ยมด้วยเมตตาธรรม

ความสำเร็จที่แท้จริงไม่น่าจะวัดที่การมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย คนที่รวยจริงน่าจะเป็นคนที่มั่งคั่งทรัพย์สินเงินทองและมีความสุขเป็นทรัพย์สินเงินทองที่ทำมาได้โดยความบริสุทธิ์ สังคมมาได้ด้วยความภาคภูมิใจ มีชีวิตที่เป็นสุขกับการไม่เบียดเบียนใครและการให้รู้จักพอเพียงดังคำสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเป็นที่เคารพรักยิ่งของเรา ความพอเพียงในที่นี้ไม่ใช่เป็นคนรวยไม่ได้รวยได้แต่รู้จักพอเพียง มีเหตุมีผล รอบคอบไม่ประมาท เอื้อเฟื้อ

ไม่โลภ... ไม่โกง... ก็รวยได้นะครับ M&V